

1.5.4 VANLEG UER

Kjell Nedreaas

kjell.nedreaas@imr.no

Benjamin Planque

benjamin.planque@imr.no

□ Status og råd

Bestanden av vanleg uer har hatt sviktande rekruttering sidan tidleg på 1990-talet. Toktresultat og fangstratar frå trålfisket viser ein klar nedgang og at bestanden no er mindre enn nokosinne (figur 1.5.4.1).

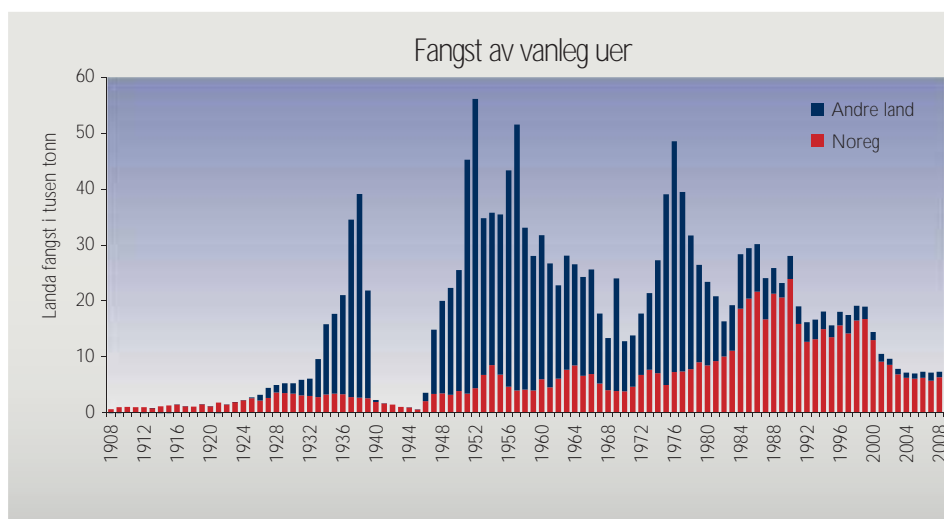
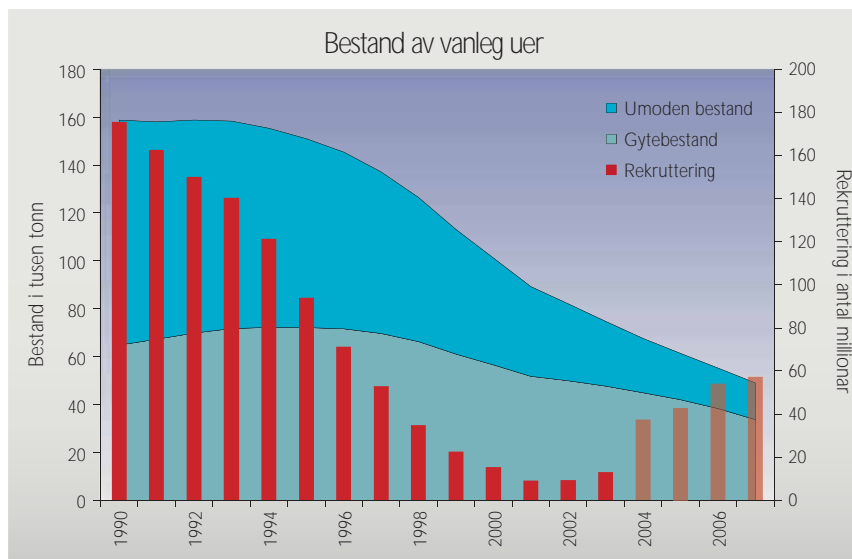
Årsklassane det siste tiåret har vore svært svake, og mengda av umoden fisk går stadig nedover. Situasjonen er venta å vare i mange år. Ei tilsynelatande lita betring i rekrutteringa dei siste åra er usikker og treng nærare stadfesting.

På denne bakgrunnen tilrår ICES strengare reguleringar. Reguleringstiltaka i dag er utilstrekkelege. ICES gjentek rådet om stopp i alt direkte fiske, utvida freding og skjerpa bifangstreguleringar for trål.

Eit sterkt yngelvern er viktig for å sikre rekruttering og at bestanden blir bygd opp att. Vanleg uer er klassifisert blant sårbare artar på den norske raudlista som kom ut i 2006. Nye og oppdaterte data (frå fiskeri og tokt) endrar ikkje ICES si bestandsvurdering.

Fiskeri

Fisket etter vanleg uer blir regulert ved hjelp av bifangstreglar, fredingstid og i mindre grad også reiskapregulering.

Førebels tal for 2008 viser at vel 7 000 tonn er fiska, om lag som dei fem føregående åra. Dette trass i at det har vore to færre månader med direkte kystfiske dei to siste åra. Rapportar frå fiskarar tyder på at fredinga har ført til lettare tilgjenge av vanleg uer, noko også ei viss betring av fangstratane hos trålarane viser. Noreg har dei siste tiåra tatt 80–90 % av totalfangsten av nordaustarktisk vanleg uer. Bortsett frå Russland, fiskar alle andre land årleg mindre enn 100 tonn (figur 1.5.4.2).

Golden Redfish (*Sebastes marinus*)

Low abundance of pre-recruit fish in recent years' surveys, a decreased survey abundance of fishable biomass and reduced commercial catch rates are all signs of a major stock decline. The stock is expected to decrease further in the next years, even without fishing, given the poor recruitment history. It is of vital importance that the juvenile age classes be given the strongest protection from being caught

Trål og garn er dei viktigaste reiskapane. Berre fiske med konvensjonelle reiskapar (garn, line, jukse og snurrevad) vil vere tillate i 2009. Fisket er ope i sju månader, bortsett frå for juksafartøy som kan fiske heile året. Så lenge det ikkje er sett sikre teikn til betring i yngel- og ungfiskførekomstane, er dagens fiskeri med gjeldande reguleringar ikkje berekraftig.

as by-catch in any fishery. Thus recruiting year classes can contribute as much as possible to slowing down the stock decline. Current regulation measures are insufficient to rebuild the stock. More stringent protective measures should be implemented, such as an extension of the limited moratorium and a further improvement of the trawl by-catch regulations.

Vanleg uer *Sebastes marinus*

Familie:

Scorpaenidae

Maks storleik:

1 meter og meir
enn 15 kg

Levetid: Over 60 år

Leveområde:

100–500 meters djup i Nordsjøen–Barentshavet, også i norske fjordar

Hovudgyteområde:

Vesterålen, Haltenbanken, Storegga

Gytetidspunkt: April–mai

Føde: Plankton viktigast dei første leveåra.

Deretter større plankton og fisk

Særtrekk: Ueren ynglar, dvs. han "gyt" levande larvar

Nøkkeltal:

KVOTERÅD 2009:

Ingen direkte kvoteråd, men strengare vernetiltak må innførast.

FANGST 2008:

Norsk fangst: om lag 6 300 tonn. Samla internasjonal fangst: om lag 7 300 tonn.

NORSK FANGSTVERDI (2007):

For begge uerartane samla, ca. 100 mill. kroner.

Fakta om bestanden

Vanleg uer føder levande 4–6 mm yngel i april–mai. Paringa føregår om hausten, og i yngleområdet om våren kan det difor vere reine hofiskkonsentrasjonar. Som toåring er vanleg uer 10–12 cm, og frå no av veks han om lag 2 cm per år til han blir kjønnsmoden.

Som 11–12-åring og 30–35 cm, er halvparten av vanleg uer kjønnsmoden. Vanleg uer lever på 100–500 meters djup på kontinentalsokkelen, langs kysten og visse stader inne i fjordane. Han er utbreidd nord til nordvest for Spitsbergen, men finst sjeldan i fiskbare mengder nord for Tromsøflaket/Bjørnøya. Yngleområdet

strekker seg langs eggakanten og kontinentalsokkelen frå Shetland og nordover til Andøya, med Storegga, Haltenbanken og Vesterålen som dei viktigaste områda.

Vanleg uer lever utelukkande av dyreplankton i dei første leveåra. Deretter går han over til krill, lodde, sild og torskefisk. Som byttedyr er småueren viktig føde for torskefisk og kveite. Det er ikkje påvist endringar i gytealder, produksjon eller utbreiing som følgje av endringar i klima. Dei siste par åra er det rett nok gjort gode bifangstar av vanleg uer så langt nord som ved Bjørnøya.

1.5.5 SNABELUER

Kjell Nedreaas

kjell.nedreaas@imr.no

Benjamin Planque

benjamin.planque@imr.no

□ Status og råd

Toktresultat viser at snabeluerbestanden er nær eit historisk lågmål (figur 1.5.5.1). Dei einaste årsklassane som bidrar til gytebestanden i nemneverdig grad, er dei fødte før 1991. Dei etterfølgjande 15 årsklassane er svært svake. I oppvekstområda i Barentshavet har det eit par år (2005–2007) blitt observert betre rekruttering av yngel, men 2008-årsklassen teiknar til å bli svak. Det er svært viktig å verne

denne yngelen frå å bli tatt som bifangst i alle fiskeri. Slik kan dei rekrutterande årsklassane bidra så mykje som mogeleg til å bygge opp att bestanden. Sidan storleiken på gytebestanden er ukjent, vil det ikkje vere tilrådeleg med eit direkte fiskeri på mange år. På grunn av 15 år med svak rekruttering er vi heilt avhengige av at bestanden som no er kjønnsmoden, blir verna, slik at han kan sikre stabil rekruttering i mange år framover. Vernet må også inkludere dei pelagiske fiskeria i Norskehavet. Snabelueren er klassifisert blant sårbare artar på den norske raudlista.

ICES gjentek sitt råd frå i fjor: forbod mot direkte trålfiske etter snabeluer i Barents-

havet og Norskehavet (ICES-område I og II). Stenging av område må oppretthaldast, og bifangstgrensene bør setjast så lågt som råd inntil ein klar auke i gytebestand og yngelførekomsstar kan stadfestast. Eit nytt år med data for denne bestanden endrar ikkje ICES si bestandsvurdering. ICES vurderer bestanden til å ha redusert reproduksjonsevne.

For å kunne stadfeste ein eventuell auke av gytebestanden, er det nødvendig at heile utbreiingsområdet av vaksen snabeluer i Barentshavet og Norskehavet blir kartlagt, både ved botn og pelagisk. Tokta må også planleggjast slik at mogelege vandringar til fisken blir tatt omsyn til.